

MARLITCY

Οδηγός για την εφαρμογή της
πρωτοβουλίας "Ψαρεύω τα
Σκουπίδια" στην Κύπρο

Το παρόν φυλλάδιο δημιουργήθηκε με την οικονομική υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το περιεχόμενο του είναι ευθύνη των οργανισμών Famagusta Walled City Association (MASDER), AKTH Κέντρο Μελετών και Έρευνας, Ενάλια Φύσις Περιβαλλοντικό Κέντρο Ερευνών και North Cyprus Diving Centres Association και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οδηγός για το πώς να εφαρμόσετε πρωτοβουλίες για την αλιεία σκουπιδιών "Ψαρεύω τα Σκουπίδια" στην Κύπρο

Εισαγωγή

Η δράση "Ψαρεύω τα Σκουπίδια" είναι μια εθελοντική πρωτοβουλία που εμπλέκει τους ψαράδες στην απομάκρυνση των σκουπιδιών από τη θάλασσα και αυξάνει την ευαισθητοποίηση σχετικά με το πρόβλημα των θαλάσσιων σκουπιδιών στην αλιευτική βιομηχανία. Η πρωτοβουλία "Ψαρεύω τα Σκουπίδια" εφαρμόστηκε για πρώτη φορά σε ένα λιμάνι της Ολλανδίας και τώρα εφαρμόζεται σε πολλές χώρες σε όλη την Ευρώπη με εξαιρετικά αποτελέσματα (KIMO International, 2018).

Η πρωτοβουλία "Ψαρεύω τα σκουπίδια" στην Κύπρο ξεκίνησε από το έργο MarLitCy (Marine Litter: Together for Clean Coasts!) στο λιμάνι της Αμμοχώστου. Η επιτυχία της πρωτοβουλίας και η προθυμία της αλιευτικής κοινότητας να συμβάλει στην καταπολέμηση της θαλάσσιας ρύπανσης οδήγησε το έργο MarLitCy2 (Marine Litter for Synergies, Capacity-building and Peacebuilding) να ξεκινήσει τρεις ακόμη πρωτοβουλίες "Ψαρεύω τα Σκουπίδια" στην Κύπρο. Ας ελπίσουμε ότι αυτή η δράση μπορεί να καθιερωθεί μόνιμα σε όλη την Κύπρο σε τακτική βάση.

Ο οδηγός "Ψαρεύω τα Σκουπίδια", στοχεύει στο να παρέχει στην αλιευτική κοινότητα, που είναι ένας από τους βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς στο έργο MarLitCy2, πληροφορίες για το πώς μπορούν να συμμετάσχουν με ασφάλεια σε αυτές τις πρωτοβουλίες "Ψαρεύω τα Σκουπίδια" και να βοηθήσουν στη μείωση των θαλάσσιων απορριμμάτων στην Κύπρο. Επιπλέον, το "Ψαρεύω τα Σκουπίδια" μπορεί να συμβάλει στην αλλαγή πρακτικών και κουλτούρας στον τομέα της αλιείας, να παρέχει έναν μηχανισμό για την απομάκρυνση των θαλάσσιων απορριμμάτων από τη θάλασσα και να ευαισθητοποιήσει την αλιευτική βιομηχανία, άλλους τομείς και το κοινό (OSPAR Agreement, 2017.)

Τι είναι τα θαλάσσια απορρίμματα;

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2010), τα θαλάσσια σκουπίδια αποτελούνται από αντικείμενα που έχουν απορριφθεί σκόπιμα ή ακούσια, χάθηκαν ή μεταφέρθηκαν από ανέμους και ποτάμια, στη θάλασσα και στις παραλίες. Αποτελούνται κυρίως από πλαστικό, ξύλο, μέταλλο, γυαλί, καουτσούκ, ύφασμα και χαρτί. Οι χερσαίες πηγές απορριμμάτων αντιπροσωπεύουν έως και το 80% των θαλάσσιων απορριμμάτων - αυτές περιλαμβάνουν τον τουρισμό, τα λύματα και τους παράνομους ή κακώς διαχειριζόμενους χώρους αποκομιδής απορριμμάτων. Οι κύριες θαλάσσιες πηγές είναι η ναυτιλία και η αλιεία.

Credits:Jon Chamberlain_Marine Photobank

Credits:Lina Oliveros_Marine Photobank

Γιατί τα θαλάσσια σκουπίδια είναι ένα σημαντικό ζήτημα;

Τα θαλάσσια σκουπίδια είναι μια από τις μεγαλύτερες παγκόσμιες απειλές για την υγεία των παράκτιων περιοχών, των ωκεανών και του γλυκού νερού (Therevnon et al., 2014). Είναι ζήτημα τοπικού, περιφερειακού, εθνικού και διεθνούς ενδιαφέροντος.

Σύμφωνα με την IUCN (International Union for Conservation of Nature) (2018), τα θαλάσσια σκουπίδια:

- Απειλούν την ανθρώπινη υγεία και ασφάλεια.
- Ενδεχομένως να σκοτώσουν ή να τραυματίσουν θαλάσσιους και χερσαίους οργανισμούς που παγιδεύονται ή τρέφονται κατά λάθος με σκουπίδια.
- Υποβαθμίζουν και καταστρέφουν τους θαλάσσιους οικότοπους.
- Προκαλούν αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις στην αλιεία και τον τουρισμό.

Credits: Greenpeace Care_Marine Photobank

Ο αργός ρυθμός αποσύνθεσης, κυρίως των πλαστικών, σε συνδυασμό με τη συνεχώς αυξανόμενη ποσότητα απορρίψεων σκουπιδιών, οδηγεί στην ολοένα και αυξανόμενη συσσώρευση σκουπιδιών στις ακτές και στη θάλασσα. Επιπλέον, μικροπλαστικά - μικρά πλαστικά κομμάτια μήκους κάτω των πέντε χιλιοστών (Thompson, et al., 2004) - μπορούν να καταναλωθούν από ψάρια και στη συνέχεια να μπουν στην τροφική αλυσίδα με τελική κατάληξη τα πιάτα μας (Boucher and Friot, 2017). Η Μεσογείος Θάλασσας έχει ένα από τα υψηλότερα επίπεδα ρύπανσης παγκοσμίως, ειδικά όσον αφορά την παρουσία πλαστικών (Deudero and Alomar, 2015).

Οι στόχοι πίσω από τη δράση "Ψαρεύω τα σκουπίδια"

Η συστηματική συλλογή και διαχείριση των θαλάσσιων σκουπιδιών στοχεύει:

- Στη βελτίωση της κατάστασης του θαλάσσιου περιβάλλοντος.
- Να προωθήσει αλλαγές στη συμπεριφορά της αλιευτικής βιομηχανίας.
- Στην επίτευξη ενός αποτελεσματικού συστήματος συλλογής και απόρριψης θαλάσσιων σκουπιδιών από λιμάνια και αλιευτικά καταφύγια.
- Στην ευαισθητοποίηση σχετικά με το θέμα των θαλάσσιων σκουπιδιών
- Στην βελτίωση και κατανόηση των χαρακτηριστικών των θαλάσσιων σκουπιδιών στις αλιευτικές περιοχές

Πώς μπορώ να βοηθήσω?

Γνωρίζουμε ότι εσείς, οι ψαράδες, αλλά και η αλιευτική βιομηχανία γενικότερα, δεν είστε υπεύθυνοι για τα θαλάσσια σκουπίδια που βρίσκονται στη θάλασσα και στις ακτές μας. Παρ' όλα αυτά, μπορείτε να αποτελέσετε μεγάλο μέρος της λύσης του προβλήματος, με τη συμβολή σας σε πρακτικές που στοχεύουν την κατάλληλη διαχείριση και αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος.

Το μόνο που έχετε να κάνετε είναι να συλλέγετε τυχόν σκουπίδια, από τα αλιευτικά σας εργαλεία (κατά τη διάρκεια της αλιευτικής σας δραστηριότητας), να τα μεταφέρετε στην ακτή και να τα απορρίψετε στους κάδους που έχουν εγκατασταθεί ειδικά για αυτό τον σκοπό, σε επιλεγμένα λιμάνια. Δεν υπάρχει οικονομική αποζημίωση για αυτή την πρακτική, αλλά η απόρριψη σκουπιδιών είναι μια δωρεάν διαδικασία με πολύτιμο αντίκτυπο για το περιβάλλον.

Credits: MerTerre

Οδηγίες για το "Ψαρεύω τα Σκουπίδια"

- Όλα τα θαλάσσια σκουπίδια που επιπλέουν στην επιφάνεια της θάλασσας ή που αλιεύονται στα δίχτυα σας θα πρέπει να συλλέγονται στις ζεμπύλες που θα σας παρέχουμε.
- Τα σκουπίδια που περιλαμβάνουν πλαστικά, οικιακά απόβλητα, λάδια, λειτουργικά απόβλητα και αλιευτικά εργαλεία δεν πρέπει ποτέ να απορρίπτονται στη θάλασσα.
- Όταν οι ζεμπύλες γεμίσουν με θαλάσσια σκουπίδια, θα πρέπει να αδειάζονται στους ενδεικνυόμενους κάδους και η δημοτική αρχή θα τα απομακρύνει, στον σταθμό ανακύκλωσης. Εάν η ποσότητα σκουπιδιών σε ένα ταξίδι είναι μεγάλη οι ζεμπύλες θα πρέπει να αδειάζονται τακτικά.
- Τα υγρά, οι χημικές ουσίες και επικίνδυνα αντικείμενα, όπως οι μπαταρίες, θεωρούνται ειδικά απόβλητα και πρέπει να αντιμετωπίζονται βάσει των υφιστάμενων ειδικών διαδικασιών αποβλήτων από τις τοπικές αρχές.
- Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί σε μεγάλα και βαριά αντικείμενα. Αυτά τα αντικείμενα πρέπει να τοποθετηθούν δίπλα στους κάδους και όχι μέσα σε αυτούς. Η δημοτική αρχή θα τα μεταφέρει στον κατάλληλο σταθμό ανακύκλωσης.
- Για ερωτήσεις ή προτάσεις σχετικά με τη βελτίωση της δράσης μπορείτε να απευθύνεστε στο πρόγραμμα, μέσω του ακόλουθου συνδέσμου: www.marlitcy.eu/contact-us.html
- Για θέματα που αφορούν τους κάδους και τη διαχείριση των θαλάσσιων σκουπιδιών, μπορείτε να επικοινωνήσετε με τις αρμόδιες υπηρεσίες κάθε Δήμου:

1. Δήμος Λάρνακας - Υπηρεσία Υγείας, αριθμοί τηλεφώνου: 22816541,
24816559

2. Δήμος Παραλιμνίου - Υπηρεσία Δημόσιας Υγείας, αριθμός τηλεφώνου:
23819213

Το MarLitCy Project χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο του προγράμματος Action VI Grant Scheme και υλοποιείται από τους: Famagusta Walled City Association (MASDER), ΑΚΤΗ Κέντρο Μελετών και Έρευνας, Ενάλια Φύσις Περιβαλλοντικό Κέντρο Ερευνών and North Cyprus Diving Centres Association.

